

“እግዚአብሔር የቀጣው”

ቀሲስ አስተርአየ ጽጌ
nigatuasteraye@gmail.com

ሚያዝያ ፳፻፭ ዓ.ም.

ማሳሰቢያ፥ አቡነ ማትያስ ባጄሪካ ራዲዮ አማካይነት የኢትዮጵያ ህዝብ ክርስቲያን በ፩፻ ድምጽ መርጦ ፓትርያርኩ አደረገኝ ማለት ጀምረዋል። እውነት እንደሚሉት ባገር ውስጥና በውጭ ካሉት ሁሉ ሰዎች በመያቸው፣ በቅድስናቸው፣ በምንኩስናቸውና ባገልግሎታቸው ከሳቸው የተሻለ ሰው ጠፍቶ አሳቸው ልቀው ተገኝተው የኢትዮጵያ ህዝብ ክርስቲያን ትምህርታቸውን፣ በረከታቸውንና ቅድስናቸውን ፈልጎ በ፩፻ ድምጽ መረጣቸው?

አባ ማትያስ ተመረጧቸው የሚሉበት ወቅትና አፈጻጸሙ በቤተ ክርስቲያናችን መመሪያ ሲለኩ የእምነት፣ የእውቀትና የሞራል ጉድለት ያለባቸውንና የማያውቃቸውን አባ ማትያስን የመሰለ ሰው የኢትዮጵያ ህዝብ ክርስቲያን ሊመርጥ ይቅርና ብቃት ያለው እንከን የማይገኝለት ሰው እንኳ በዚህ ወቅት አይመርጥም። ይህንን የመሰለ አጥፊ መንግስት ጥፋቱን የሚፈጽመበት መሳሪያ የሚሆን ሰው ለማግኘት ያለውን ሁሉ ኃይል በመጠቀም ለማጭበርበሪያ ምርጫ ከ፩፻ ሰውም በላይ መሰብሰብ ይችላል። ይህን የተረዳ ብቃት ያለው ሰው ይሸሻል እንጂ፤ አባ ማትያስን የመሰለ የጥፋት ተባባሪ ካልሆነ በቀር አይገባበትም። የተጀመረው እርቅ ሳይፈጸም ምርጫ እንዳይታሰብ እያለ ህዝቡ የሚያስተጋባውን ድምጽ ደምሰሶ ተመረጧቸው ካለ፤ መመሪያችን ምቱር ነህ ይለዋል እንጂ ቅዱስ ብጽዕ ፓትርያርክ ነህ በማለት አይቀበለውም።

አባ ማትያስ በዚህ አይነት ግርግር ወደ መንበረ ፓትርያርኩ እንደመጡ እራሳቸው አያወቁ ሳያሰቡትና ሳይልሙት ድንገት በተአምር እንደወደቀባቸው ለማስመሰል “በፈቃድ እግዚአብሔር ተመረጧቸው” ማለታቸው የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ የሚጠቀሙ “ቢጽ ሀሳዊ” (ወገን መሰሎ የገባ አታላይ ዋሾ) ነው

በማለት መልስ ልንሰጣቸው የሚገባን እንጅ “እግዚአብሔር የቀሳው” ብለን መቀበል የውሸቱ ተካፋይ መሆን ነው።

አባ ማትያስ “በጅጅ ድምጽ ተመረጥኩላችሁ” የሚል የእንኳን ደስ አላችሁ! መሳይ መልእክት ከማስማታቸው በፊት አላችሁ በመጡበት መንገድ የሚመጣውን ፓትርያርያርክ መመሪያችን “እግዚአብሔር የቀሳው” ብለን እንዳንቀበለውና ይልቁንም ምቹር “ጭንጋፍ (ምቹር) ፓትርያርክ” እዚህ ላይ በመጫን ያንብቡ ነህ እንድንለው የሚጠቁመንን ጠግር እና “እግዚአብሔር የቀሳው” በሚል ለህዝብ ቀርበው ተነበው ነበር። እነዚህ ጠግሮች በዚህ መንገድ የሚመጣውን ፓትርያርያርክ እንዳንቀበለው የሚያዝዘንን የቤተክርስቲያናችን መመሪያ ስለሚያብራሩ እንደገና ብንቃኛቸው ከዚህ ቀጥሎ “እንዲህ ያለ ፓትርያርክ አይተን አናውቅም” በሚል ርክስ የማቀርበውን ጠግር በተብራራ ሁኔታ መረዳት ያስችላል።

መግቢያ

ነቢዩ ዳዊት በአንድ ወቅት “እግዚአብሔርም በቀሳው ላይ እጄን አዘረጋ ዘንድ እግዚአብሔር ከእኔ ያርቅልኝ” (ጁኛ ሳሙ ፳፯፡ ፲፩) ብሎ ተናግሮ ነበር። በእውነት ይህ ቃል በሥልጣን በተለይም በክህነት አገልግሎት ያሉትን ሰዎች እግዚአብሔር የቀሳቸው ናቸውና ቢሳሳቱም “እግዚአብሔር ይቅጣቸው” ብሎ ህዝብ እንዳይናገራቸው፤ እንዳይወቅሳቸውና እንዳይከላቸው የሚከለክልና የሚያግድ ነውን?

ዳዊት “እግዚአብሔር በቀሳው ላይ እጄን አዘረጋም” ያለው፤ “አማልክተ ኢትሆሚ ወለመኮንነ ህዝብክ ኢትበሎ እኪተ” (ዘፍ ፳፪፡፳፰) ማለትም፦ “መሪህን አትንቀፍ አትተችም” የሚለው ህግ ያለ ምንም ገደብ እንዲጠበቅ አልነበረም። ስልጣኑን ወይም ክህነቱን መጋረጃ አድርጎ የፈለገውን ስህተት በህዝብ ላይ የሚፈጸም ማንም ሰው በዝምታ እንዲታለፍም አልነበረም።

ታሪኩ ባጭሩ እንደዚህ ነው። ሳኦል ዳዊትን አሳይ ለመግደል ቀንና ሌሊት ይጥር ነበር። ከእለታት አንድ ቀን አቢሳና ዳዊት ሳኦልን እንቅልፍ ጥሎት አገኙት። አቢሳ “ዛሬ እግዚአብሔር ጠላትህን በእጅህ ላይ ጥሎታልና እንደተኛ ባንድ ውግ ብቻ ገድየው ልገላግልህ? ብሎ ዳዊትን ፈቃድ ጠየቀው (ሳሙ ፳፯፡ ፳)። ዳዊት ግን “ከደው እግዚአብሔር ይመታዋል። ወይም ቀኑ ደርሶ ይሞታል። ወደ ሰልፍ ወርዶ ይገደላል” የሚል የትንቢት ቃል ተናገረ።

ዳዊት እንዳለውም፤ ሳኦል ከሌላ ሰራዊት ጋራ ለመዋጋት በተሰለፈበት ድል ተነስቶ ራሱን በራሱ ገደለ (ጁኛ ሳሙ ፴፩፡፩-፲፫)። ዳዊት በሳኦል ላይ እጄን አዘረጋም ያለው የሳኦልን ስልጣን ከመረከቡ በፊት የሳኦል ህይወት እንዴት እንደሚቆም በእግዚአብሔር መንፈስ አስቀድሞ ስለተረዳ ነበር።

“እግዚአብሔር በቀሳው ላይ እጄን አዘረጋም” ያለው ዳዊት፤ አስመሳዮችና በወሬ የሚተዳደሩ ሰዎች ደፍረው የማይናገሩት፤ የማይታለፍ ሊገለጽ የሚገባ የፈጸመው የተቀደሰ ነገር አለ። ሳኦል ከሌላ አቅጣጫከመጠበቅ ሰራዊት ጋራ ሲዋጋ ተሸንፎ ተስፋ ቆረጠና “በጣላቶቼ እጅ ከመውደቅ ግደለኝ” ብሎ የራሱን ጋሻ ጃግሬ ለመነው። ጋሻ ጃግሬውም አልገደለውም። ሳኦል እራሱን በራሱ ገደለ። ጋሻ ጃግሬውም ሳኦል ራሱን በገደለበት መንገድ እኬያው ላይ ራሱን ገድሏል” (ጁኛ ሳሙ ፴፩፡፭)። የተፈጸመው ታሪክ ይህ ሆኖ ሳለ፤ ግርግሩን በመጠቀም ሹመት ሽልማት የፈለገ፤ ባካባቢ ሆኖ ይህንን የተመለከተ ወሬኛ፤ ዳዊት ያለምንም ተቀናቃኝ እንደሚነገሥ ተረድቶ፤ ይህን ይገዛ ወደ ዳዊት ብቀርብ

ጥቅም አገኛለሁ ብሎ በመገመት ያልገደለውን “እኔ ሳኦልን ገደልኩልህ” እያለ ዳዊትን ቀረበው። ዳዊት በከንቱ ውዳሴ ህሊናውን ያላስገነበሰ፤ በወሬ ሹመትና ሽልማት ለማግኘት የተቀነዘነዘውን ወሬኛ ሰው ለነገር አቀባይነት ይጠቅመኛል ሳይል መቀጣጫ ይሆን ዘንድ በሚመራው ህዝብ ፊት ቀጣው (፪ኛ ሳሙ ፩፣ ፲፮)። ይህ የዳዊትን ማንነት የሚገልጽና ጊዜ ላሳሰው ባለ ስልጣን ነገር በማቀበል ለሚኖሩት ወሬኞች ተግሳጽን ያዘለ ትልቅ ትምህርት ነው።

ጥልቅና ምጡቅ በሆነ ምክንያትና ግንዛቤ “እግዚአብሔር በቀባው ላይ እጄን እዘረጋ ዘንድ እግዚአብሔር ከኔ ያርቅ” (፩ኛ ሳሙ ፳፮፣ ፲፩) ብሎ ዳዊት የተነገረውን ያልተረዱ ብዙ የሆህን ሰዎች ሸፍጠኞችን ቢቃወሙ የሚቀሰፉ እየመሰላቸው፤ ጳጳስ ሰረቀ፤ ዘረፈ፤ ዋሽ፤ ዘሞተ፤ ወለደ የሚል ነገር ሲሰሙ መቃወማቸው ይቅርና “ኸረ ኸረረረረ... መስማቱም ኃጢአት ነው!” ይላሉ። ሸፍጠኞችም ይህንን ጥቅስ እንደ ማሰፈራሪያ አድርገው በመጠቀም መጋረጃ አድርገውታል። ይህ አይነት መንፈስ ከዳዊት አባባል ጋራ ፈጽሞ የሚገናኝ አይደለም። ሊቃውንቶቻችንም አይቀበሉትም። ጥቂቶችን ለምሳሌ እንመልከት።

የኢ.ኦ.ተ.ቤ.ክ. ሊቃውንት በደብረ ሊባኖስ ገዳም የነ የኔታ አንዳርጌ ግንዛቤ

ከዕለታት አንድቀን አንድ በሰው ፊት የተከበሩ፤ ውስጣቸው ግን የተበላሸ ሰው፣ ውሻ ገደል ከሚባለው ቦታ ላይ ስህተት ፈጸሙ። “ስህተቱ ቢገለጽ እግዚአብሔር የቀባቸውን ክብር መንካት ነውና ዝም በሉ ሰውየውንም ሸፍኗቸው” ተባለ። ሰውዬው ግን ይህንን ሽፋን በመጠቀም ወደ ጫጋልና ደብረ ጽጌ እየተዘዋወሩ በስህተቱ ቀጠሉ። በመጽሐፋዊው ቅኔያቸው የተደነቁት የደብረ ሊባኖስ ገዳም የቅኔ መምህር የነበሩት፤ በኋላ ወደ ተወለዱበት አገር ብቸና ጊዮርጊስ ተመልሰው ያረፉት መሪዬታ አንዳርጌ ካላ። “ካህን ቢሳሳት እግዚአብሔር የቀባው ነውና አትናገረው” የሚባለው ነገር ወደ ተሳሳተ ባህል ተለውጦ ህዝብ በመጉዳት ላይ መሆኑን በመግለጽ በመጻሕፍት ላይ መስርተው ሙሉ ቤት ዘረፉ። ቅኔው የገዳሙን ሊቃውንት አንቀሳቀሰ። ተመሳሳይ ችግር የነበረባቸው በሳቸው ላይ እያጉረመረሙ ተነሱባቸው።

በዚያው በውሻ ገደል ይኖሩ የነበሩት፣ የስመ ጥሩው የሰፊው ቅኔ መምህር የኔታ ጥበቡ ደቀ መዝሙር የነበሩት፣ ሌላው የገዳሙ የቅኔ መምህር የኔታ አምደ፣ የሳምንቱ የቅኔ ባለተራ ስለነበሩ በእጣነ ሞገር ቅኔያቸው የእለቱን ቅዱስ ካውሱ በኋላ፣ በአሰረ ንጉሠ ላይ የየኔታ አንዳርጌን ቅኔን የሚደግፍ በሊቃውንቱ ፊት ተቀኙ። በብህትውናቸው በቅድስናቸው የሚደነቁ የኔታ ላእከም፤ ግርማ በተሞላበት ድምጻቸው “ይበል” ብለው ከቀመጡበት ብድግ አሉ።

የኔታ አንዳርጌም “ስህተቱ ቢገለጽ እግዚአብሔር የቀባቸውን ክብር መንካት ነውና ዝም በሉ ሰውየውንም ሸፍኑት” እያሉ የሚያስተምሩ ሰዎች የሚቀጥሉና፤ ሕዝቡም ትምህርቱን አምኖ የሚቀበለው ከሆነ፤ ነውር ነው ተብሎ ሊታፈርበት የሚገባው ሁሉ ኃጢአት ባህል ይሆናል። መዋረድና ማፈር የሚገባቸው መልካም እንደሰሩ ሆነው ይሸለሙበታል። የሞራል፤ የሰነ ምግባር ሰዎች፤ አንገታቸውን እንዲደፉ፣ እንዲናቁ፣ እንዲዋረዱና እንዲያፍሩ ይደረግበታል ብለው ከሳቸው በፊት የነበሩት አለቃ ንጉሤ የሚባሉት ሊቅም በዚህ ላይ የተቀኙትን ነግረውናል። ቅኔውም እንደሚከተለው ነው።

አይቱኑ ለነውር ብሔረ ሙላዳ፤ በውስተ ኩሉ ብሔር አስመ ከመነግድ ይሄሉ።
ትምህርተ ዝኒ ነገር ከመ ይትግህድ ለኩሉ።
ጎጥዕ ይሳለቅ ላዕለ ጻድቅ፤ ከመ ዘንጹህ ወሠናይ ባህሉ።

አስመ እንዘ ሠርዌ በውስተ ዓይኑ፤ እምዓይነ ቢጹ ብሩህ አውጽኦተ ሠርዌ ዘያስተደሉ።
አይሁድሂ ሐዋርያት በጽአለቶሙ ጸአሉ።
አብዳነ ዝንጉአነ ወሐሳውያነ እንዘ ይብሉ።
አስመ እንዘ ብእሴ ጻድቅ ዘሀለዎሙ ይስቅሉ።
ውጹአን እምነ ጻድቅ በጽድቅ ርእሶሙ ተለአሉ።

የቅኔው ይዘት ባጭሩ “አይቱኑ ለነውር ብሔረ ሙላዳ” ነውር ሊታፈርበት ሲገባ እንደመያ ሆኖ እንደ ቅኔ የሚፈልቀው ሽረ ከየት ነው? እያሉ በመደነቅ ምንጭን ከጠየቁ በኋላ፤ “በውስተ ኩሉ ብሔር አስመ ከመነግድ ይሄሉ” ማለት “አሁንም አገሩን ሁሉ ወርት ያልደረሰበት ምን ቦታ አለና፤ የነውርን መነሻ አጠያየቀኝ” ይሉና፤ “ጎጥዕ ይሳለቅ ላዕለ ጻድቅ፤ ከመ ዘንጹህ ወሠናይ ባህሉ” ማለትም “ይህን ነገር ባጭር ካልቀጨነው ማፈር የሚገባው ነውረኛ፤ ንጹህ ባህል እንደሚከተል ሆኖ ደህነኛውን እንደሞኝ እንዳልተማረ በማየት ያጃጅለዋል” ካሉ ባኋላ ቀጠሉና “ውጹአን እምነ ጻድቅ በጽድቅ ርእሶሙ ተለአሉ” በማለት ቅኔውን ደመደሙ። ማለትም፦ “ከመስመር የወጡት ነውረኞች በነውራቸው ይኩራራሉ ያልገባው ህዝብም ያከብራቸዋል። ወጣቱም እንደምሳሌ ይወሰደውና መመለሻ ከሌለው ሞራል ውድቀት ውስጥ መውደቅ ይመጣል”።

የኔታ አንዳርጌ ይህን ያለቃ ንጉሤን ቅኔ አስታውሰው የነገሩን፤ **“እግዚአብሔር በቀባው ላይ እጁን አልዘረጋም”** የሚለው አነጋገር ህዝቡን አፈዘዘው። ሞራል ቢሰጥንም መረን ለቀቃቸው ብለው በዘረፉት ቅኔ የተነኩ ሁሉ በወቀሷቸው ጊዜ፤ የተሰለፉበት ሙያ እንዳስገደዳቸው ባያደርጉት ግን ከሳቸው በፊት ከነበሩት መምህራቻቸው የተረከቡትን የሞራል ሃላፊነት ለመወጣት እንዳደረጉት ለማሳየት ነበር።

እኔም ያለቃ ንጉሤንና የመምህራቹን የየኔታ አንዳርጌንና የነ የኔታ አምደ ብቃትና ችሎታው ባይኖረኝም። ጳጳሱ ወለደ፤ ከመንግስትና ከነጋዴ ጋራ የጥቅም ተሻሚ ሆነ፤ **“ዋልድባ የገባ አይወጣ፣ ከል የገባ አይነጣ”** እየተባለ ይነገርለት የነበረው መነኩሴ ሁሉ ዋልድባን እየለቀቀ ወደ ከተማ በመገሰገስ ከህዝብ ጋራ እየተጎራበተ ማህበራዊ ኑሮ ጀመረ ሲባል አስማለሁ፤ አያለሁም። በሌላ በኩል ደግሞ **“እግዚአብሔር በቀባው ላይ መናገር ልክ አይደለም”** የሚሉ ሰዎችም ገጥመውኛል። ታዲያ ከመምህራቹ የሰማሁትን የዘረፉትንም ተቀብየ፤ እራሴ ሙሉ ቤት ቆጥራ ነግራለሁ እንደት ሳልመሰክር ልለፈው?

ዳዊት በእግዚአብሔር ተመርቶ **“እግዚአብሔር በቀባው ላይ እጁን አልዘረጋም”** ያለበትንም ምክንያት ተረድቶ የተፈጸመውን ቅዱስ ተግባር፤ ለጥፋት ለኃጢአትና ለበደል መጋረጃ ማድረግ፤ በበደል ላይ በደል፤ በኩነኔ ላይ ኩነኔ፤ መፈጸምና ተያይዞ መጥፋትን የሚያስከትል እንጂ፤ ትህትናን ወይም ጻድቅነትን አያተርፍም። እነ ቅዱስ ጳውሎስም **“እግዚአብሔር በቀባው ላይ እጁን አልዘረጋም”** የሚለውን በዚህ አይነት ሽባ በሆነ መንፈስ አልተረጎሙትም። የቅዱስ ጳውሎስን አቋም እንመልከት።

የቅዱስ ጳውሎስ አቋም

ባንድ ወቅት “የእግዚአብሔርን ሊቀ ካህናት ትሳደባለህን”(የሐዋ.ሥ.፳፫፡፱-፳)። ብሎ አንድ ያልተረዳ ሰው ለቅዱስ ጳውሎስ ጥያቄ አቀረበ። ቅዱስ ጳውሎስም “ሊቀ ካህን መሆኑን ባላውቅ ነው” ብሎ መለሰለት። ይህንን ለይተው ያልተረዱ ሰዎች፤ “አንድ ጊዜ ካህን ነህ፤ ወይም ሹም ነህ ከተባለ በኋላ፤ ካህንን ወይም ጳጳስን መዝለፍ ትክክል አይደለም” ይላሉ። ይህ የቅዱስ ጳውሎስ ንግግርም ለጥፋተኞች መጋረጃ በመሆን ቅድስት ቤተ ክርስቲያንን ከከፍተኛ ጉዳት ላይ ከጣሷት አስተሳሰቦች አንዱ እንደሆነ ለማየት እንሞክር።

ቅዱስ ጳውሎስ “ወኢያድሉ ለገጽ ወኢያንስኦ ሕልድን ፣አስመ ሕልድን ያዐውሮ ለጠቢባን ወያሴሰሎ ለቃለ ጽድቅ”(ዘዳ ፲፮፡፲፱) የሚለውን፤ ማለትም፦ “ዳኛ መዛኝ እንደሆነ፤ ዳኝነት መመዘን ሲሆን፤ ህግ ደግሞ ሚዛን እንደሆነ ቅዱስ ጳውሎስ ያውቃል”። መግለጃ (ጉቦ) ዳኝነትንና ሚዛናው ፍትሕን ነቃቅሎ በመጣል ሀብረተ ሰብን በድቅድቅ ጨለማ የሚጥል እንደሆነ ተምሮ የተረዳ የህግ ምሩቅ ነው። ህግ ተምሮ ማወቁ ብቻ ሳይሆን “እግዚአብሔር ቆመ ውስተ ውስተ ማኅበረ አማልክት። ወይኪንን በምእከለ አማልክት . . . ፍትሔ ለነዳይ.. ወአጽድቁ ግፋዐ ወምስኪን” (መዝ ፹፮፡፩_፬) ማለትምእግዚአብሔር በፈራጆች መካከል ቆሞ ይፈርዳል። ስለዚህ ለተበደለው ለተገፋው ፍረዱ” ብሎ ዳዊት የተናገረውን ደጋግሎ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ፦

- ፍርድ ቤትን፣ ከቤተ መቅደስ፤
- ፈራጅን ከካህን፤
- ፍርድን ከቅዳሴ

ለይቶ ለማያት ሀሊናው፤ ትምህርቱና እምነቱ አልፈቅዱለትም። ከእለታት አንድ ቀን በፍርድ አደባባይ ተከሶ ቆመ።

“ወንድሞቼ ሆይ እኔ እስከዚህች ቀን ድረስ በመልካም ሕሊና ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት የሬአለሁ”(የሐዋ. ፳፫፡፩) በህግ ፍረዱብኝ እያለ ራሱን ለትክክለኛ ፍርድ አዘጋጅቶ አቀረበ። ዳኛው ሚዛናዊ ፍርዱን ጥሎ፤ ጳውሎስን አፋን በጥፊ እንዲመቱት ሰዎችን አዘዘ(፪)። ጳውሎስ የህግና የሞራል ሰው ስለነበረና ህግ ሲጣሰ ሞራል ሲደመስስ አላሰችለው አለ። “አንተ በኖራ የተለሰንክ ግድግዳ! እግዚአብሔር ይምታህ! በህግ ልትፈርድብኝ በህግ ወንበር ላይ ተቀምጠህ ሳለህ፤ ያለ ሕግ እንድመታ እንዴት ታዘዛለህ? (የሐዋ ፳፫) ብሎ ዳኛውን ገሰጸው። አንድ አድርባይ “የእግዚአብሔርን ሊቀ ካህናት ትሳደባለህን”(፳፫፡፱-፳) ብሎ ጳውሎስን በፍርዱ አደባባይ ላይ አፋጠ ያዘው።

“ሰሜን በማያምኑ ሀብረተ ሰብ መካከል ያንጸባርቅ ዘንድ አገልጋይ እንዲሆነኝ መርጨዋለሁ” (የሐዋ ፱፡ ፲፮) ብሎ ክርስቶስ የመረጠለትን ሐዋርያዊ አገልግሎት በዝምታ፤ በይሉኝታና፤ በፍርሀት ረግጦት ማለፍ ለጳውሎስ ትልቅ ክህደት ሆነበት።

“የእግዚአብሔርን ሊቀ ካህናት ትሳደባለህን” ሲባል በመስማት ብቻ፤ ውስጡን ጠልቆ ሳይረዳ ያፈጠጠበትን ግለ ሰብ፤ ዳኛውንና ባደባባይ የተሰበሰቡን ህዝብ ለማስተማር ቅዱስ ጳውሎስ እድል አገኘ። ቅዱስ ጳውሎስ ህጉን ከዳኛውና ከግለ ሰቡ ይልቅ የበለጠ እንደሚያውቅና ለህጉ እንደቆመለት ለመግለጽ

ሲል “አማልክተ ኢትህጫ ወለመኮንነ ህዝብከ ኢትዮጵያ አኪተ” (ዘፍ ፳፪፡፳፰) ማለትም፦ “በህዝብህ አለቃ ላይ ክፉ አትናገር” የሚለውን ከህግ ጠቅሶ “ሊቀ ካህን መሆኑን ባላውቅ ነው” ብሎ የጥብቅና አመላለስ በአደባባይ መለሰ።

የኢትዮጵያው ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት ከዚህ በላይ የተገለጸውን እንዴት እንደሚገነዘቡት ከዚህ በታች እንመልከት። ቅዱስ ጳውሎስ “ሊቀ ካህን መሆኑን ባላውቅ ነው” ያለበት ምክንያት፦ ካህኑና ህጉ አልተዋወቁም። መዛኝነቱንም አላወቀም። ባለጣወቁም የህጉን ሚዛንነት ሰበረው። ለቅዱስ ጳውሎስ ይህ በህዝብ ፊት የተፈጸመውን የተደራረበ ስህተት ሳይቃወም ማለፍ መስማማትና ማጽደቅ ስለሆነ ከራሱ ህሊና ጋራ መጋጨት አልፏል። “ወንድሞቼ ሆይ እኔ አስከዚህች ቀን ድረስ በመልካም ሕሊና ሆሎ በእግዚአብሔር ፊት ኖራለሁ”(የሐዋ ፳፫፡፩) እያለ የመሰከረለትን የራሱን ህሊና መካድ ሆነበት።

ስለዚህ ቅዱስ ጳውሎስ “የእግዚአብሔርን ሊቀ ካህናት ትሳደባለህን”(፳፫፡፬-፮)። ተብሎ ሲጠየቅ “ሊቀ ካህን መሆኑን ባላውቅ ነው” ብሎ የመለሰው፤ ለተሳሳተው ዳኛና፡ ለስህተት መጠቀሚያ ሆኖ ለቀረበው ህግ እውቅና በመስጠት የራሱን ህሊና እንዳያጎድፍ እንጂ ለተሳሳተው ካህን ወይም ዳኛ ክብር ለመስጠ አይደለም። ምክንያቱም ጳውሎስ “በሕግ ለመፍረድ በህግ ወንበር ላይ ተቀምጦህ ሳለህ ያለ ህግ እመታ ዘንድ ታዘዛለህን”(፫) በማለቱ በፍርድ ወንበር ላይ ተቀምጦ እንዲመታ ያዘዘው ካህንና ዳኛ እንደሆነ ያውቃል። ይሁን እንጂ በፍርድ ወንበር ላይ የተቀመጠው የሚሰራውንና ያለበትን ህላፊነት ሳያውቅ፤ ያለ ቦታውና ያል አቅሙ ተቀምጦ፤ ያለበትን ቦታና ፍርድን እያረከሰ ስለሆነ የጳውሎስ ሕሊና ሊቀበለው ይቅርና “አንተ በኖራ የተለሰንክ ግድግዳ እግዚአብሔር ይምታህ። በህግ ልትፈርድብኝ በህግ ወንበር ላይ ተቀምጦህ ሳለህ ያለ ሕግ እንድመታ እንዴት ታዘዛለህ? (የሐዋ ፳፫) ብሎ በአደባባይ በህዝብ ፊት ዳኛውን ከዳኝነቱ አውርዶ ጣለው።

ቅዱስ ጳውሎስ ይህን የመሰለ ደካማ ባህርይ ያለውን ሰው እውቅና ሰጥቶ ከሚደርስበት ጊዜአዊ ችግር ከማምለጥ ይልቅ፤ እውቅናውን ነፍሳ የሚደርስበትን ስቃይ መቀበሉን መረጠ” ይላሉ የኢ.ኦ.ተ.ቤ.ክ. የአብነቱ ጉባኤ ሊቃውንት።

እነዚህን የመሳሰሉ ጥልቅ ግንዛቤና ማስተዋል የሚጠይቁ ነገሮች ተብራርተው ለህዝብ ባለመነገራቸው፤ ለአድር ባዮች ወይም ግንዛቤ ለሌላቸው ሰዎች “ሹም ዳኛ(ካህን) እግዚአብሔር የቀባው ወይም በእግዚአብሔር ፈቃድ የተሰየመ ነውና አትናገረው” እንዲሉ ምክንያት ሆኗቸዋል። ለብዙ ዘመን ሲነገሩ በመኖራቸው ወደ ባህል በመለወጥ ለህዝብ መጉጃም ሆነዋል።

ማንም ግለሰብ ይህንን ጥልቅ ግንዛቤ ሳይረዳ “የእግዚአብሔርን ሊቀ ካህናት ትሳደባለህን”(፳፫፡፬-፮) ብሎ የተሳሳተውን ለመጋረድ መሞክር፤ ያለህግ ለተቀመጠ የኖራ ልሰን ዳኛ (ካህን) ጀሌ መሆንን ያስከትላል። ይህን የተናገሩ እነ ነቢዩ ዳዊትና እነ ቅዱስ ጳውሎስ ናቸው። ሲናገሩትም መስዋዕትነትን በሚጠይቁ ጊዜዎች ትምህርት ለመስጠት እንጂ ለሸፍጠኞች ሽፋን ለመስጠት አልነበረም።

አስቲ ቆም ብለን አናሰብ! ያስቀመጥነውን ከቦታው ስናጣው ትዕግስት የሌለን። ቤታችን ሲዘረፍ፤ ገንዘባችን ሲወሰድ፤ የልብሳችን ጫፍ ስትነካ፤ ባንዲት ሳንቲም ስንበለጥ ለመብታችን የምንታገል ሰዎች ስንሆን፤ ዳኛ የእውነት ሚዛንነቱን ሲሰብር፤ የተቀደሰውን ፍርድ ሲያረክስ፤ ለእምነት ለመንፈሳዊነት

ለቅድስና ለሞራል ለታማኝነት ምንጭና መለኪያ ናት በምንላት ቤተ መቅደስ ይህ ሁሉ የሞራል ድቀት ጎርፍ ሲያጥለቀልቅ “እግዚአብሔር የቀጣውን መናገር ኃጢአት ነው” እያልን ዝም ማለት ተገቢ ነውን? ለመሆኑ የእግዚአብሔር ቅጣት ምንድነው? የእግዚአብሔር ቅጣት በዚህ መንገድ የምንጠቀምበት ከሆነ እያረከሰነው መሆናችንን አናስተውልምን?

እዚህ በምኖርበት አጫሪካን አገር የሚኖረው ሕዝብ የሚያደርገውን እንመልከት! ዓለማውያን የሕዝብ መሪዎች ሲባልጉ “ለዓለማዊ ህይወታችን ምሳሌ ልትሆኑን አትችሉም” ብለው ከሰልጣን ሲያባርሯቸው እየተመለከትን ነው። “እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም እንደ እኔ ቅዱሳን ሁኑ” የሚለውን ትእዛዝ ለማክበር ከተቀደሰው ቤተ መቅደስ ውስጥ ገብተው አጅዱ አብ ቅዱስ የሚሉ አይደሉም። “ቅዱስ” ብለው ኪዳኑንም የሚመሩ አይደሉም። ይሁን እንጂ ህጻጽ የተገኘባቸውን “እግዚአብሔር ይደላቸው እንጂ እኛ ምን አገባን” ብለው አይሸከሟቸውም።

በዚህ መንገድ የኛን የኢትዮጵያንን ስንመለከተው ከሁሉም አራቀ። ወንጌሉ የሚነገርበትን ፈረንጆች stage ብለው ከሚጠሩት አብልጠን ቅዱስ ለማድረግ ስንል “አውደ ምህረት” እንላለን። ፈረንጆች መታሰቢያ ያሉትን፤ እኛ “ሥጋውና ደሙ” እንለዋለን። የሚከናወንበትን “ቤተ መቅደስ” ብለን በማክበር ቅዱሳን ሕጻናት እንኳ እንዳይደርሱበት እንከላከላለን። ካህናትን በተፈጥሮ ህግና በወንጌል በተደነገገው ቁዱስ ጋብቻ የተወሰኑና የእግዚአብሔር ዓይኖች፤ የንስህ አባቶች ናቸው እንላለን። ጳጳሮቻችን ሴት የማያዩ፣ ገንዘብ የማይወዱ፣ ዓለምን የናቁ ብጽአን ቅዱሳን ናቸው እንላለን። መነኮሳት በገንዘብና በሴት መከሰስ ይቅርና ከየገዳም መውጣት የለባቸውም የሚል ስርአትም ያለን ሰዎች ስንሆን፤ እንደኛ ይህን ያህል የተደራረበ የቅድስና ስርአት በሌላቸው ላይ ይህን ያህል መዘርክረክ ሳይታዩባቸው፤ ለምንድነው በዚህ ዘመን በእኛ ይህን ያህል የተዘረከረከ ነገር የተከሰተው? **“እግዚአብሔር በቀጣው ላይ አጄን አልዘረጋም”** የሚለው የተቀደሰ ቃል በተሳሳተ መንፈስ ሲነገር በመኖሩ አይደለምን? ሌላ ምክንያት አለ?

በቤተ ክህነቱ ላይ ቀጣፊ፣ አታላይ፣ ዋሾ፣ ዘራፊ፣ ከሀዲ፣ አድርባይና ቀላማጅ ተሰብስቦ ሲንጫጫ በት **“እግዚአብሔር ይውጥዳው እኔ ምን አገባኝ”** ብለን ተሰማምተንና ተቀብለን ለመኖር እንዴት እንወሰናለን? ምን አይነት አዚም ዘረብን?

በቤተ ክህነቱ ላይ ቀጣፊ፣ አታላይ፣ ዋሾ፣ ዘራፊ፣ ከሀዲ፣ አድርባይና ቀላማጅ ተሰብስቦ ሲንጫጫ በት **“እግዚአብሔር ይውጥዳው እኔ ምን አገባኝ”** ብለን ተሰማምተንና ተቀብለን ለመኖር እንዴት እንወሰናለን? ምን አይነት አዚም ዘረብን? በዚህ ሁኔታ ላይ እያለን በዋሽንግተን ዲሲ ቅድስት ማርያም የተከሰተውን መልካም ምሳሌ ሳልጠቅሰው አላልፍም።

ደፍተራ፤ ባንድ ወቅት **“አጄን ከአፍአዊ እድፍ ጉድፍ ንጹህ እንዳደረኩ ንጹህን ሆናችሁ ለመቀበል ባትቀርቡ እኔ ከበደላችሁ ንጹህ ነኝ” (ቅ ፲ ፹፫ ቁ ፵፫)** የሚለውን ቃል ከተናገረ በኋላ። እንደገና በዚያችው ቅጽበት ገልብጦ “እኛ ካህናቱ ብንሳሳት አትዩን ዝም ብላችሁ የምንነግራችሁን ስሙን” ብሎ ተናገረ ተብሎ፤ በይፋ በተነገረ ጊዜ፤ በተመሳሳይ ሁኔታ ላይ ያሉትን አስመሳይ መነኮሴዎች ጳጳሳትና ካህናት ከያሉበት እየመነጠሩ ለማውጣት ለሚሞክሩ ቅዱስ ሞራል ላላቸው ክርስቲያኖች ቅዱስ ምሳሌ እንደሚሆን በሰፊው ተነገረ። ይህ በየቦታው ቢቀጥል ቤተ ክርስቲያናችንን ካማስተካከልም አልፈን፤ ኢትዮጵያን ካለችበት ማጥ ማውጣት እንደምንችል አልጠራጠርም።

ሸፍጠኞች የሚጠቀሱት እነሱን የምትደግፍ የምትመስል ምእመናንን የምታስፈራራ አንዲት ሐረግ አለችንና እሷንም አንመልከታት። “አንተሰ ሕዝባዊ አልብክ ሥልጣን ከመ ትኮንኖ ለካህን በአንተ መሥዋዕት አላ ሶበ ትራእዮ ለካህን ይገብር ከመዝ ጉዩይ ገበ ክልእ መካን ወኢትኮንኖ”(ሃ. አ. ም. ፳፪፣ ፲፪) በማለት ሰለስቱ ምእት የተናገሯት ናት። ይህም ማለት “ክህነቱ የሌለህ አንተ ምእመን ሆይ! ካህኑ የምትነቅፍበትን ነገር ፈጽሞ፤ ለአምልኮት ህሊናህን የሚያውከው ከሆነ፤ እየታዘብከው ካህን በሚቀድሰበት ጊዜ እራሱን አግልል እንጅ፤ ስለመስዋዕቱ ክብር ስትል ካህኑን መስዋዕቱን በሚያቀርብበት ወቅት አትንቀፈው” ይህ ትእዛዝ የተሰጠው የካህኑ አገልግሎትና የመስዋዕቱ ክብር ተቆላልፎ ግለሰቡ ያየውን ያላዩ በንጹህ ህሊና በተመሰጠ አምልኮት ላይ ላሉ ሰዎች እንቅፋት ላለመሆን ነው። ብዙ ሰው በማስረጃ ያረጋገጠውን ስህተት የፈጸመውን ካህን ጳጳስ መነኩሴ በዝምድና በጓደኝነትና በመንደር ልጅነት ወይም በድርጅት ምክንያት ጋርደው ማለት አይደለም።

“ከማሸላ አዝመራ ሲያባርሩት፣ ወደ ዘንጋዳ ክምር፤ ከዚያ ሲያባርሩት፤ ወደ ሰንደና ጤፍ ክምር፣ እየዘለለ እንደ እሚያስቸግር የቆላ ዝንጅር፤ ካንዱ አገር፣ ወደ ሌላ አገር፤ ካንድ ሰባካ፣ ወደ ሌላ ሰባካ ፤ ካንድ ደብር፣ ወደ ሌላ ደብር እየተዘዋወረ ቅድስት ቤተ ክርስቲያንን የሚያውከውን ዝም በለው፤ ተባበረው፤ ተከተለው፤ ወይም በሀሜት አለፈው ማለት አይደለም። የምነትና የሞራል ሰዎች ኦርቶዶክሳውያን ሊቃውንት እነ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ይቃወሙታል።

የቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ አቋም

“እመሰ ወደቅነ ውስተ ግበ ፍትወት፤ ወነበርነ ውስተ ጽልመት ዘግብረ ዓለም። ይደልወነ ናንቃዕዱ ላዕለ ገዓር። ወንስጥጥ ልብስ ጽልመት ዘየአውደነ ወይክልኣነ ነጽሮ”(ተገ ገጽ ፪፻፵፩-፵፪) ማለትም፦ በስግብግብ ባህርይ ፈተና ተጠልፈን ጨለማው ጥቅጥቅ ካለበት ጉድጓድ ብንወድቅ፤ ከወደቅንበት ወጥተን ከጨለማው ለመላቀቅ እንጣር። የጋረደንን የሸፈንን ነገር ሁሉ ሰንጥቀን እንውጣ” እያለ ሸክሙ የከበዳቸውን ሰዎች ቅዱስ ዮሐንስ አበረታታ።

የምዕራቡ ክርስትና ቅዱስ የሚለው፤ በኋላ ተጸጽቶና ንስህ ገብቶ ብዙ መጻሕፍት ጽፎ ያለፈው አውግስቲን የሚባለው፤ በአንድ ወቅት የሮማ መንግስት ባደረሰባቸው መጫን አንገዛም ያሉትን ሰዎች ለማስገዛት ሲል፤ ከፖለቲከኞች ጋራ በማበር በፈጠረው የፖለቲካ ዘዴ “ሰው በውርስ ኃጢአት የተወለደ ስለሆነ መገዛት አለበት” ብሎ በግልጽ ሰበክ። ኦርቶዶክሳዊው ሊቅ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ፤ በተጫናቸው ጭቆና ተንገሽግሽው “በቃን ከላያችን ውረድ” የሚሉትን ድሆች “በኃጢአት ውርስ የመጣባችሁ መርገም ነውና ተገዙ የምትል ከሆነ። አንተና እንዲገዙ የምትሰብክላቸው ሰዎች እንደት ተወልዳችሁ ወደ ዚህ ዓለም ልትመጡ ቻላችሁ?” በሚል ንግግሩ የገዢዎችንና ያውግስቲንን ቀልብ ገፈፈው። የአውግስቲን ሸፍጥ አንደ አዚም አፍዞት የነበረውን ህዝብ የዮሐንስ ትምህርት ከተኛበት ቀስቀሰው። የተቀሰቀሰው ህዝብ ዮሐንስን “አፈወርቅ” የሚለውን የክብር ቅጽል አቀዳጀው። ከዚህ ቀደም፦

፩ኛ የዘመናችንን ጳጳሳት ከኦርቶዶክስ ትምህርትና ትውፊት ምን ያህል እንደራቁ ለማሳየት “የዘመናችን ጳጳሳት በዮሐንስ አፈወርቅ ዐይን ሲታዩ” (http://medhanialemeotcks.org/wp-content/uploads/2011/01/yezare_sinodos.pdf) የተጻፈውን ይመልከቱ።

፪ኛ የኦርቶዶክሱን ነገረ መለኮት አመሰራረትና ግንዛቤ ከሮማ ካቶሊክና ከፕሮቴስታንት ለመየት፤ መስከረም ፲፯ ቀን ፪ሺ ፪ ፃም “ቅድስት ቅዱሳን ድንግል ማርያም በሮማ ካቶሊክና በፕሮቴስታንት የሚሰጣት አክብሮትና ግንዛቤ” በሚል ርዕስ የተጻፈውን ([ቅድስት ቅዱሳን ድንግል ማርያም በሮማ ካቶሊክና በፕሮቴስታንት የሚሰጣት አክብሮትና ግንዛቤ](#)) ይመልከቱ።

የተሳሳተና ያለቦታው የተቀመጠ መሪ “እግዚአብሔር የቀባው” ነውና መንቀፍና መተቸት ኃጢአት ነው እያሰኙ የሚኖሩና ይህንንም የሚሰብኩ ሰዎች የሞራል ውድቀት የተጠናወታቸው እንደሆኑ ለማሳየት “ [የእምነትና የሞራል ግዴታ](#)” በሚል ርዕስ ማቅረቢ ይታወሳል። “እግዚአብሔር የቀባው” በሚል ርዕስ ያዘጋጀኋትን ይህችን ጠማር ያስከተልኩበት ምክንያት፤ ብቃት አውቀትና ሞራል ሳይኖራቸው የተሰየሙትንና ወደፊት ለሚሰየሙ ሁሉ አለመቃወም ትህትናንና ቅድስናን የሚገልጽ ሳይሆን ከውድቀት አጅግ ወደ ባስ ውድቀት የሚከት መሆኑን ተገንዝበን የምንከላከልበትን መንገድ እንድንፈልግ ነው።

ማንም እነዚህን ተከታታይ ጠማሮች አንብቦ ከተረዳና፤ ወደፊት አከታትየ የማቀርባቸውን ጠማሮች ካነበበ፤ ለካ እንዲህ ነው እንደ! ብሎ ባለጌውን አስመሳዩን ቀጣፊውን ጳጳስ ቄስ መነኩሴ፣ ባዲስ ፋሽን አራሱን መምህር እያለ በመሰየም የተነሳውንም መምህራ እገሌ፤ ወይም ድርጅቱ በማለት ከመከተል ይልቅ ከነሱ አሉባልታ ተላቆ ምጻሕፍት ምን ይላሉ? ወደ ሚለው ደረጃ በመድረስ ለቤተ ክርስቲያናችን ቅድስና ቅድሚያ እንዲሰጥ ዓይኑን ይከፍትለታል። ለመቃወምም የሞራል ድፍረቱ ይዳብርለታል። የማይረቡ የማይጠቅሙ ሰዎች በተቀደሰው መንበር ተሰይመው በተራቸው ግልቢያቸውን እንዳይጀምሩ አሁኑን ተቃውሞውን ማሰማት እንዲችልም ይረዳዋል።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያናችን አካል የሆነ ሁሉ መጽሐፍ እያነበበ የቅድስት ቤተ ክርስቲያናችን የጉባኤ ሊቃውንት አተረጓጎምና አገላለጽ ተረድቶ ስህተቱን ልይቶ እየገለጸ አታላዩን ሁሉ አንቀበልም ወደሚለው የሞራል ብቃት ካልደረሰ፤ ዶክተረ አረጋዊ በርሄ ገልጸው በመጽሐፋቸው እንዳቀረቡልን፤ አቶ ስብሀት ነጋና ገብረ ኪዳን ደስታ በቤተ ክርስቲያናችን የጫኑብንን መርግ በቀላሉና ባጭር ጊዜ ፈንቅለን ከላያችን የምናስወግደው አይደለም። እንዲያውም አሁን ፓትርያርክ ለመሆን በጨነት ቀረቡ የተባሉት ሰዎች በቤተ ክርስቲያናችን ላይ ተጭነው ሸክሙ እየከበደ የሚሄድ ይመስላል።

ይቆየን

እላይ በተቀሰኩት ጠማር እንገናኝ።

ለሌሎች ቀሲስ አስተርአዩ ጽጌ ጠማሮች የሚከተለውን ድህረ-ገጽ ይመልከቱ።

<http://www.medhanialemeotcks.org/>